

Danske og norske Studerende ved Universitetet i Halle 1692—1744.

Ved Dr. L. Daae.

Nærværende Fortegnelse er et Uddrag af Halle Universitets Matrikel, som jeg har gjort under et kort Besøg der i Sommeren 1875. De Studerendes Navne vare her ikke anførte kronologisk, men alfabetisk, men jeg har anseet det heldigst, at meddele dem efter Tidsfølgen. De personalhistoriske Anmærkninger ere faa, dels fordi jeg ikke er Personalhistoriker, dels fordi jeg har savnet Tid og Lyst til saadanne Undersøgelser.

Som bekjendt har Halles Universitet nylig fejret sin Tohundredaarsfest, i hvilken Anledning er udkommet et udførligt Værk: Geschichte der Friedrichs-Universität zu Halle von W. Schrader. 1—2. Leipzig 1894. I selve Værket tages imidlertid ikke Hensyn til Universitetets Betydning ogsaa for Norden, der som bekjendt, navnlig i Pietismens Tid, har været meget stor.

1692. 30 Jan. Joh. Heinr. Streitz Hafn. Danus.
1694. 13 Nov. Joh. Gotfr. Alenus Holstepontanus.
1695. 14 Apr. Bertram de Schack, Baro Danus.
1701. 9 Aug. Dieterich Coortzen Cimbrow Danus.
— 10 Oct. Uldericus Mese } Haf. M.
— — Christoph. Mese }

1701. 21 Oct. Fr. Christianus Sevel, Hafn. Dan. Jur.¹⁾.
 — — Joh. Henr. Steyten, Haun. Danus.
 1703. 19 Apr. Charl. de Kruse, Eq. Nob. Dan.
 1704. Christ. Stöcken, Eq. Dan. Jur.
 1705. 1 Apr. Christianus Crogius, Norv. Th.²⁾.
 — 13 Oct. Otte Kragh, Lib. Baro.
 — — Ericus Kragh, Lib. Baro.
 1706. 31 Mai. Christianus Fogh, Hauniensis Jur.
 — 4 Sept. Andreas Lachmann. Christiania Norvegus. J.
 — Oct. Christian Frid. v. Haxthausen³⁾. Lib. Baro.
 Hafn. Danus. Jur.
 — Petrus Christianus Heldt. Hafn. Danus. Jur.
 1707. 4 Aug. Anton Tentoman. Cronæb. Dan. Th. (?).
 1708. 23 Nov. Matthias Bagger. Christiansando-Norvegus.
 Phil.⁴⁾.
 1709. Aug. Nicol. Gregorii, Haun. Jur.
 1710. 2 Sept. Carl v. Brand, Danus.
 1713. 24 Jul. Frid. v. d. Maase, Eq. Dan.
 — 14. Oct. Christian v. d. Maase, Eq. Dan.
 — 19 Aug. Sanderus Hammelovius. Hafn. Jur.
 1714. 29 Aug. Jacob Birgerod. Dan. Jur.⁵⁾.
 1715. 17 Mai. Ulric Phil. Prensler. Hafn. Dan. Jur.
 — 31 Mai. Nicol. Stubæus. Sælland. Dan. Jur.
 1716. 25 Jun. Johannes Frawen. Thronheim Norvegus.
 Th.⁶⁾.
 — 31 Oct. Christianus Bagger, Hafniæ.

¹⁾ Død 1778 som Conferentsraad og Deput. i Adm.-Collegiet.

²⁾ Søn af Biskop Dr. P. Krog; døde 1754 som Justitsraad og Præsident i Throndhjem.

³⁾ Død 1752 som Greve. D. Adels Aarb. 1887. S. 177.

⁴⁾ Muligvis den samme M. B., Student fra Sorø 1701, om hvem see Werlauff i Nyt Dansk hist. Tidsskr. VI S. 377, (Holbergs 311te Epistel). Han var engang gaaet over til Catholicismen, men førte et Vandreliv og antog paa hvert Sted Stedets Religion.

⁵⁾ Den bekjente odenseke Samler, † 1737 som Landsdommer i Fyen.

⁶⁾ † som afsked. Confessionarius 1736. Zwerg. S. 815.

1717. 4 Feb. Christian. Fred. Scheelius, Hafn. Dan. Jur.
 — 19 Aug. Joh. Könemann, Hafn. Jur.
 — — Sti Tonsberg Schøller, Nidros. Norv. Jur.¹⁾.
 — 1 Nov. Christian. Ulr. Lützau, Lalandia-Dan. Jur.
 1718. 25 Mai. Janus Thanck, Hafn. Dan. Jur.
 — 29 Jul. Thomas Johannes Hammond, Nidr. Norv. Th.²⁾.
 — — Andreas Gerhardi Bonsach, Nidr. Norv. Th.³⁾.
 — 10 Oct. Johannes Berndropius, Hafn. Th.
 1719. 17 Nov. Fridericus Arends, Drontheim, Norv. Th.⁴⁾.
 1720. 8 Mai. Andr. Braunemann, Christianensis Norv. Th.
 — 19 Oct. Andreas Graah. Dan. Jur.
 1721. 11 Aug. Christianus Fossius⁵⁾. Danus.
 — 29 Nov. F. C. v. Gram }
 — — O. C. v. Gram } Hauniensis, Jur.
 1722. 13 Mai. Paulus Boson, Neoburgo-Danus, Th.
 — 5 Oct. Andreas Høiels. Danus. M.⁶⁾.
 1723. 1 Nov. Magnus de Rosencrantz, Eques Danicus, Jur.
 — — Otto Thott, Eq. Dan. Jur.⁷⁾.
 1724. 12 Apr. Johan Harter, Hafn. Danus. Th.
 — 18 Oct. Marcus Fogk, Fiona-Danus. Th.
 — 29 Dec. Paulus Winther, Dan. Alburgensis Th.
 1725. David Henr. Schjøth, Drontheimiâ-Norv. Phil.⁸⁾.

¹⁾ Døde 1769 i Throndhjem som Kammerherre m. m. (Willes Minde-
 taler, S. 21—40).

²⁾ Døde 1736 som Sognepr. til Meldalen i Thj. St. Om hans Studier
 i Halle s. Erlandsen, Thj. St. Geistlth. S. 155.

³⁾ Søn af Gert B., Sognepr. til Thj.s Domkirke. Studerede ogsaa i
 Oxford og Leiden. Personalhist. Tidsskr. V, 55. Ellers ubekjendt.

⁴⁾ Præstesøn fra Stadsbygden i Thj. Stift, død som Biskop i Bergen
 1779.

⁵⁾ Studerede 1722 i Leiden. Personalhist. Tidsskr. V, 56.

⁶⁾ Død som Livmedicus og Etatsraad 1775. Giessings Jubell. II, 2,
 S. 317. Barfod, Den Falsterske Geistlth. I. S. 76.

⁷⁾ Statsminister, † 1785.

⁸⁾ Død i Kbhvn. 1779 som Magister og fhv. Sognepr. til Fron i
 Gudbrandsdalen. (L. Daae om Chra. Cathedralskole under J. Rasch,
 S. 37—8).

1726. 4 Oct. Thomas Clitovius Danus¹⁾.
 — 31 Oct. Richardus Flor, Føhra-Danus.
 1728. 4 Mai. Wilhelm Hoff }
 — — Joh. Georgius Hoff } Norvegi, Th.
 — 10 Mai. Canutus }
 — — Henricus } de Bille, Dani. Jur.²⁾.
 — — Christianus }
 — 30 Sept. Peter Otto Rosenoern, Dan. Jur.³⁾.
 — 7 Oct. Fridericus de Arenstorff⁴⁾ }
 — — Andreas de Arenstorff⁵⁾ } Jutha-Dani.Jur.
 1729. 15 Sept. Pet. Mich. Huulbech, Dan. Jur.
 1730. 6 Jan. Ludov. Müller, Danus. Th.
 — 28 Apr. Ferdin. Carol. de Bigen, Noega(!) Danus. Jur.
 — 17 Jul. Paul Christian Braunman, Norvagus. Jur.
 1731. 16 Apr. Andreas Agerbek, Lauuergo-Norvagus⁶⁾. Th.
 — 23 Apr. Augustus Henrichsen, Hafn. Th.
 — 26 Apr. Henricus Angell, Norvago-Nidros. Th.⁷⁾.
 — 4 Oct. Nic. Borries, Hafn. Danus. Med.
 — 13 Oct. Paulus Curtius, Haun. Dan. Med.
 1732. 13 Mai. Johan Ernst Teyder, Jutia-Danus. Th.
 — 21 Oct. Jacobus Franciscus Aderkass, Danus. Jur.
 1733. 31. Jan Broderus Riisbrich, Ins. Fion. Dan. Th.
 — 1 Sept. Janus Japeti Thauer Norvego-Dan.(!) Th.

¹⁾ † som Not. publ. i Bergen 1754 (Norske Stiftelser III. S. 883—84).

²⁾ Brødrene Knud B., der allerede samme Aar blev Cancellisekretær, død som Etatsraad 1785, Christen † 1765 som Justitsraad, og Henrik Bille-(Brahe) til Holbekgaard, død som Geheimeraad og Stiftsamtmand i Fyen. (D. Adels Aarbog 1890. S. 76).

³⁾ Død 1751 som Conf. Rd. og Amtmand over Nykjøbing Amt. (D. Adels Aarbog 1887. S. 380).

⁴⁾ F. v. A. til Overgaard m. m., død som Etatsraad 1739. (D. Adels Aarb. 1886. S. 19).

⁵⁾ A. v. A. til Visborggaard, død som Oberst 1764, (l. c. S. 22).

⁶⁾ Her maa formodentlig være en Forvexling med en Anden i Betegnelsen af Landsmandsskabet, da den bekjendte And. Agerbeck var fra Varde (Dsk. biogr. Lex. I, 116).

⁷⁾ Død ugift som Cancelliraad 1767 (B. Moes Tidsskr. I, S. 553).

1734. 6 Mai. Adolphus Gothardus Carstens, Hauniensis. Jur.¹⁾.
 — 2 Oct. Janus Hardevicus Haugen, Hafn. Dan. Th.
 — 15 Oct. Fridericus Carstens, Haun. Jur.
 — — Ludov. Christianus ab Oertz, Dan. Jur.
 1735. 1 Oct. Franc. Mygind, Dan. Med.²⁾.
 — 4 Oct. Fred. Klingenberg, Jutho-Danus. Jur.
 — 10 Oct. Georg. Frid. Holstein³⁾, Eqves Danus. Jur.
 1736. 1 Oct. Sigvardus Bastius, Hauniensis. Th.
 — 18 Oct. Joh. Fridericus a Arnoldt, Nob. Danus. Jur.
 1738. 13 Oct. Johan Otto Bang, Fridericoburg. Danus. Th.⁴⁾.
 — — Christopher Bildsøe, Lalandia-Dan. Th.⁵⁾.
 — 21 Oct. Arndt Falencamp ex Selandia, Danus. Th.
 1739. 28 Apr. Joan. Christoph. Hersleb, Hafn. Dan. Th.⁶⁾.
 — 16 Oct. Nicol. Janisch, Viburgens⁷⁾. Jur.
 1740. 25 Mai. Janus Schow, Hafn. Th.
 — — Manderupius Petri Tuxen, Hafn. Th.⁸⁾.
 — — Joh. Christian Zahle, Hafn. Th.
 — 30 Mai. Marcus Clød, Helsingora-Danus. Th.
 — 18 Juli. Johannes Aubertin, Hafniensis. Th.
 — 7 Oct. Peter Cappel Hincheldey, Dan. Th.
 — 22 Oct. Peter v. Haven, Othinien.-Danus. Th.
 — 25 Oct. Joh. Conradus Barclai, Ripa-Frisius. Th.
 1741. 21 Mart. Frid. Christian Conradi, Hafn. Dan. Th.
 — 14 Apr. Petrus Andreas Aagaard, Hafn. Th.
 — — Erasmus Limburger, Hafn. Jur.
 — 19 Apr. Joach. Cretschmer, Hafn. Dan. Th.

¹⁾ Død som Geheimeraad og Dir. i tyske Cancelli 1795.

²⁾ Antog den katholske Religion og blev Hofraad i Wien. Nyerups Lex.

³⁾ Død 1790 som Geheimeraad. Danm. Adels Aarbog 1885. S. 198.

⁴⁾ Død som Dr. og Prof. Theol. 1764.

⁵⁾ Død 1749 som Sognepræst til Aure i Throndhjems Stift. (Erlandsen, S. 416).

⁶⁾ Død 1788 som Conf. Raad og Borgemester i Kbhvn.

⁷⁾ Kan mulig være Viborg i Finland.

⁸⁾ Død 1760 som Capellan ved Christianshavns Kirke.

1741. 25 Sept. Anton. Uldaricus Hagerupius, Nidrosia-Norvegus. Th.¹⁾.
 — 20 Nov. Joh. Henr. Offenhausen, Dan. Th.
 1742. 17 Apr. Nic. Zeuthen, Ottonia-Dan. Th.²⁾.
 — 19 Apr. Christoph. Wöldike, Helsingora-Dan. Th.
 — 21 Apr. Hans Thorsen, Ottonia-Dan. Jur.
 — 28 Apr. Jo. Ernestus Gunnerus, Christ.-Norv. Th.³⁾.
 — — Boetius Hagen, Nidr.-Norv. Th.⁴⁾.
 — — Henricus Meyer, Nidr.-Norv. Th.⁵⁾.
 — 2 Mai. Jonas Ramus, Copenhagen. Jur.⁶⁾.
 — 28 Juli. Janius (!) Place, Hafn. Dan. Jur.
 — 7 Aug. Olaus Giles de Batta, Norvega (!). Jur.
 — 18 Sept. Nicol. Juulbye, Hafn. Dan. Th.
 — 27 Sept. Nic. Hofmannus, Danus. Th.
 — 24 Nov. Nic. Randolph With, Selando-Dan. Th.⁷⁾.
 — 1 Dec. Pet. Nic. Nygaard, Haun. Med.
 1744. 11 Mai. Nicol. Reich, Hafn. Th.

Til Professor Daaes ovenstaaende Meddelelse om Studenterne fra Danmark og Norge i Halle kan føjes følgende Brev fra Christian VI til Gehejmerraad J. L. Holstein, vedrørende samme Emne. Brevet er interessant, fordi det antyder en Uoverensstemmelse angaaende de studerendes Øvelser i Halle mellem Kongen og hans Hofpræst J. B. Bluhme, hvis Raad Kongen ellers plejede at følge i alle

1) Søn af Dr. E. Hagerup, Biskop i Thjem. Druknede 1750 som res. Cap. til Alstahoug i Nordlandene.

2) Død 1791 som Præst i Skamby i Fyn.

3) Den berømte Lærde, døde som Biskop i Thjem Stift 1773.

4) Boje Brodersen H. død som Sognepræst til St. Hans Kirke i Odense.

5) Depon. fra Thjem Sk. 1739, forøvrigt ubekjendt.

6) Død som Justitiar. i Norges Overhofret 1765. (Werlauff, Det kg Danske Selskab S. 15; R. hørte til Selskabets Stiftere).

7) Død 1787 som Sognepr. f. Taarnby p. Amager.

Dele. Brevet vil senere blive optaget i den lange Række Breve fra Kongen til Holstein, som jeg udgiver i »Historiske Samlinger og Studier«.

H. F. Rørdam.

Er wird aus dem hier bei folgenden Schreiben des Professor Franchen in Halle mit mehren ersehen, was derselbe an den Graf Stollberg schreibt wegen welchen Studenten, welche wir hinaus geschicket haben. Der Professor Franche will diese Leüte, um sie desto mehr zu perfectioniren, gerne zum catechisiren mit gebrauchen, welches wir für sehr gut und nützlich halten. Es haben solche aber solches nicht thun wollen, bis sie Hr. Bluhm erst gefragt. Hr. Bluhm aber, an der Stelle dass er ihnen hätte anrathen sollen, rät sie platt davon ab, unter den Vorwandt, sie möchten ausgelacht werden. Da unser Intention aber nicht anders ist, denn dass das Reich Gottes und Jesu Christi soll befördert, und die jungen Leüte, welche wir hinaus schicken, geschickt gemacht werden, Gott, uns und ihrem Vaterlande künftig einmahl hierin nützliche Dienste zu thun, so wollten wir, dass Er dem Professor Franck schreibe oder schreiben liesse, dass er die hinausgeschickte Leüte nur möchte anführen, wie er es dem Reiche Gottes und seiner Kirchen am dienlichsten fünde, und ihm zu gleich kund thäte, dass Er Order von uns hätte, ihnen solches in unserm Namen selber anzubefehlen. Hr. Bluhm hat hier in unsere rechte Absicht verfehlt und wird solches nicht gerne ändern wollen, wessfals es besser, wenn Er es denen 8 Studiosis, welche wir darausen haben, selber schreibt. Ihre Namen wird Hoyer wohl wissen; sonst Er die von Bluhm selber erfragen kan. — —

Friederichsberg den 19 Maji 1739.

Votre tres affectioné

Christian R.
